

Prawa autorskie na jednolitym rynku cyfrowym

13 lutego 2019 r., po przeszło dwóch latach przedłużających się negocjacji, negocjatorzy Parlamentu i Rady osiągnęli wstępne porozumienie co do wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie praw autorskich. Kompromis zatwierdzony przez Komisję Prawną i Radę zostanie poddany pod głosowanie w Parlamencie podczas drugiej sesji plenarnej w marcu.

Wniosek Komisji Europejskiej

We wrześniu 2016 r. Komisja przedstawiła nową dyrektywę w celu dostosowania prawa autorskiego UE do otoczenia cyfrowego, które w szybkim tempie zmienia sposób tworzenia, produkcji, rozpowszechniania i wykorzystywania utworów i treści chronionych prawem autorskim. Dwa kontrowersyjne przepisy były przedmiotem wielu [dyskusji](#): pierwszy – o ustanowieniu nowego prawa pozwalającego wydawcom publikacji prasowych występować o wynagrodzenie za korzystanie z ich publikacji online, i drugi – o wprowadzeniu środków monitorowania treści na platformach internetowych (takich jak YouTube), aby umożliwić podmiotom praw uzyskiwanie większych korzyści pieniężnych i kontrolę dystrybucji ich treści w internecie. Opinie decydentów politycznych, zainteresowanych stron i kadry akademickiej na temat tego wniosku ustawodawczego są bardzo podzielone.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Komisja Prawna (JURI) przyjęła [sprawozdanie](#) w czerwcu 2018 r., a [zmieniony mandat](#) negocjacyjny, przegłosowany na posiedzeniu plenarnym, dostał zielone światło we wrześniu 2018 r. W lutym 2019 r. w wyniku negocjacji międzyinstytucjonalnych przyjęto porozumienie trójstronne. Najważniejsze elementy [kompromisu](#) to:

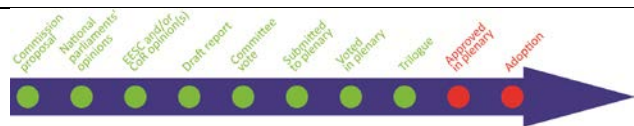
Prawo wydawców publikacji prasowych (art. 11). Dyrektywa wprowadziłaby do unijnych przepisów nowe prawo, korzystne dla wydawców publikacji prasowych, dotyczące korzystania online z ich publikacji prasowych przez dostawców usług społeczeństwa informacyjnego (takich jak agregatory wiadomości czy usługi monitorowania mediów). W końcowej wersji tekstu wyjaśniono, że linki do artykułów informacyjnych oraz pojedyncze słowa lub bardzo krótkie fragmenty nie są objęte nowymi przepisami. Państwa członkowskie będą musiały zagwarantować, że autor dzieła, np. dziennikarz, otrzyma odpowiednią część dochodów. Nowe prawo wydawców publikacji prasowych zostanie przyznane na okres dwóch lat.

Luka wartości (art. 13). Dostawcy usług udostępniania treści online, którzy przechowują i udostępniają publicznie liczne utwory chronione prawem autorskim, musieliby uzyskać zezwolenie od zainteresowanych podmiotów praw. W przypadku braku umów licencyjnych platformy musiałyby podjąć pewne działania, aby uniknąć odpowiedzialności. W końcowej wersji tekstu wyjaśniono, że zgodnie z art. 15 [dyrektywy o handlu elektronicznym](#) nie zostanie nałożony ogólny obowiązek w zakresie nadzoru, a ponadto obowiązujące wyjątki w prawie autorskim umożliwiające na przykład cytowanie, karykaturowanie, parodiowanie lub pastisz nie zostaną naruszone, co jest często kwestionowane przez przeciwników proponowanych przepisów. Nowe małe platformy, które nie uzyskają zezwolenia od podmiotów praw, skorzystają z mniej rygorystycznego systemu.

Ponadto nowa dyrektywa wprowadza do prawa unijnego m.in. różne **nowe obowiązkowe wyjątki w prawie autorskim** (do celów nauczania, zachowania dziedzictwa kulturowego i **eksploracji danych tekstowych**) i nowe mechanizmy licencjonowania **utworów niedostępnych w obrocie handlowym** oraz zawiera nowy mechanizm negocjacji na rzecz udostępniania **na platformach wideo na żądanie większej liczby europejskich utworów audiowizualnych**, a także przepis gwarantujący, że nikt nie może domagać się ochrony praw autorskich w przypadku **dzieł sztuki stanowiących własność publiczną**.

Rada zatwierdziła *tekst kompromisowy* 20 lutego 2019 r. Niemniej kilka państw członkowskich podkreśliło swój sprzeciw wobec wyników negocjacji we [wspólnym oświadczeniu](#).

Sprawozdanie w pierwszym czytaniu:
[2016/0280\(COD\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa:
JURI; Sprawozdawca: Axel Voss, (PPE, Niemcy).
Więcej informacji można znaleźć w [briefingu](#) z serii
„Opracowywanie prawa UE”.

Niniejszy dokument został przygotowany z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i członkach personelu parlamentarnego. Zawiera informacje, które mogą być pomocne w pracach parlamentarnych. Wyłączną odpowiedzialność za jego treść ponoszą autorzy, a wyrażonych w nim opinii nie należy traktować jako oficjalnego stanowiska Parlamentu. Powielanie i tłumaczenie dokumentu do celów niekomercyjnych jest dozwolone, pod warunkiem że podane zostanie źródło, a Parlament Europejski zostanie wcześniej powiadomiony i otrzyma egzemplarz publikacji. © Unia Europejska, 2019.

